ՄԵԾԱՍՔԱՆՉ ԵՒ ՎՍԵՄ
ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ
ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ

1: ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ ՔՐԻՍՏՈՍ

2: “ԵԿԵՑԷ ԱՐՔԱՅՈՒԹԻՒՆ ՔՈ”
ՅՈՅՍԻ ԵՒ ՍԻՐՈՅ ՄԻ ԱՃԽԱՐՀ

3: "ՈՉԻՆՉ ՈՒՆԻՄՔ ԱՍՏ՝ ԲԱՅՑ
ՀԻՆԳ ՆԿԱՆԱԿ և ԵՐԿՈՒՍ
ՋԿՈՒՆՍ"

4: “ԹԵՐԱՀԱՒԱՏ, ԻՆՉՈ՞Ւ
ՏԱՐԱԿՈՒՍԵՑԱՐ”

5: ԳԵՂԱՐՈՒԵ՞ՍՏ ԹԷ ԱՅԼԱՍԵՐՈՒՄ

6: ԱՂՕԹՔ ԱՌ ԼՍՈ՛Ղ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ԱԼՊԷՌ ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԵԱՆ
ՀԱՅ-ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ

2011

Նոյեմբեր 8, 2010
Բասատինա, Գալիֆորնիա

Տիրոջմով սիրելի Ալպէռ եղբայր,

Նախ և առաջ կու գամ Անոր սքանչելի Անունով բարեւել ձեզ:

Շնորհակալութեամբ և ուրախութեամբ ստացած եմ "կանթեղալոյս"ի 98, 99 և 100 թիւերը:

Ուրախ եմ որ հանրութեան կը ներկայացնէք զայն, որ կը լեցնէ մեծ բաց մը հոգեւոր գրականութեան մէջ: Իրաւ պտտմութիւններ չեն պակսիր թերթերու կամ գիրքերու մէջ, սակայն ամէն ատեն մեր ձեռքին տակ չունինք զանոնք: Ահա "Կանեեղալոյս"ը, որ կրնայ իր պատուոյ տեղը գրաւել իւրաքանչիւր գրադարանի մէջ:

"կանթեղալոյս"էն կրնան ոգտուիլ հովիւներ, աւետարանիչներ, Կիրակնորեայ Դպրոցի ուսուցիչ-ուսուցչուհիներ, դպրոցներու տնօրէններ, ուսուցիչ-ներ, ուսուցչուհիներ և իւրաքանչիւր ընտանիք:

Կարդացողը պիտի գնահատէ այս հոգեզմայլ գործը: Յիսուսի օրհնեալ ճամբորդութիւն մըն է որ կը կատարէք այս աշխարհին վրայ, ինչպէս որ Տէրը ըսաւ. «Թող լուսաւորէ ձեր լոյսը»:

Վերջացնելով գրութիւնս հաճեցէք ընդունիլ յար- գանացս հաւաստիքը:

ԺԷՆԷՎԻԷՎ
Յարութիւնեան

ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ ՔՐԻՍՏՈՍ

Ի՞նչպէս զանազանել արուեստագէտը՝ արհեստաւորէն: Երկուքին ալ նպատակը ջինել և կազմել է: Արուեստագէտներուն արդիւնաբերութիւնը կրնայ նոյն նիւթերէն և մետաղներէն ըլլալ ինչպէս մարմար, փայտ կամ պղինձ: Մէկուն արտադրութիւնը գործածական կը դառնայ ամենօրեայ պիտոյքներու համար, իսկ արուստագէտին յօրինածը եւս կրնայ ըլլալ նիւթեղէն, սակայն ան ունի առաւելաբար նաեւ հոգեկա՛ն ու իմացակա՛ն փայլ մը:

Արհեստաւորը՝ հիւսնութիւն, դերձակութիւն, ոսկերչութիւն կրնայ ընել: Արհեստ ունեցող մարդը, երբեք անօթի չի մնար: Արհեստը՝ սովորութիւն դարձած ապրուստի աղբիւր մըն է:

Նոյնիսկ ոմանք մուրացկանութիւնն ու զրպարտութիւնը իրենց համար արհեստ դարձուցած են...:

Արուեստագէտին ասպարէզը թէ ընդարձակ է և թէ ալ խոր: Արուեստագէտը կը ջանայ նմանիլ իր Արարիչին: Ան, ոչ միայն կ՛արտադրէ առարկայ մը, այլ իր արտադրութեամբ կը ջանայ տալ ոգի և շունչ: Արուեստագէտ մը կրնայ սովամահ ըլլալ: Իր հմայագեղ ստեղծագործութիւնները կրնան անտեսուիլ և արհամարհուիլ իր ողջութեան, նման Վանկոկ արուստագէտ նկարիչին: Արուեստագէտ մը իր ապրուստի՛ն համար չգործէր, այլ ան կ՛աշխատի ինքզի՛նք յայտնագործել կամ իրեն եղած յայտնութիւնը ուրիշներու հետ բաժնել:

Արուեստագէտը, տասնեակ անգամներ կը նկարէ նոյն պատկերը կամ առարկան, ջանալով, փորձելով և ճգտելով տալ անոր ի՛ր ինքնութեան, ի՛ր էութեան հասկացողութիւնը: Իսկ արհեստաւորը իր առջեւ կ՛ունենայ յատակագծուած ձեւ և նպատակ մը որ կը հետապնդէ լրացնել այդ ուրուագիծը որ յաճախ նախաձեւուած ապսպրանք մըն է: Արհեստի մը արդիւնաբերութիւնը կարելի է մեքենականօրէն արտադրել:

Արուեստի մարզը այդպէս չէ: Արուեստագէտը ունի մտատիպար մը, տեսլական մը, որ կը փնտռէ և կը ջանայ ստեղծագործել: Արուեստագէտ մը մինչեւ որ չգտնէ իր տեսլականը ամբողջացած իր ձեռքի նիւթականի՛ն մէջ, իր գործը լրացուցած չի սեպեր:

Արհեստաւորին ջինած առարկային մէջ ձախողանքի վտանգը քիչ է, նոյնիսկ եթէ սխալ մը պատահի, կը ջանայ յարմարցնել կամ նորոգել զայն: Արհեստաւորը կ՛աշխատի ջինել ա՛յն, ինչ որ կարելի է, ինչ որ հասարակութիւնը կը հասկնայ և կը պահանջէ:

Իսկ արուեստագէտը կը ջանայ ստեղծագործել ա՛յն ինչ որ դաստիարակիչ է ու անկարելի սեպուած պարզ հասարակութեան: Անոր աշխատանքին մէջ հոգեյղացում և միտք կայ: Խորհուրդն ու մտածումը դրսեւորելու համար կ՛աշխատի ան:

Այս էր նաեւ Յիսուս Արարիչին աշխատանքը: Այս պատճառաւ, Քրիստոս վեհագոյն ճարտարապետ արուեստագէտն է համայն տիեզերքի գոյութեան: Մարդեղացեալ Աստուած որդին եկաւ աշխարհ փնտռելու կիսաւարտը, կորսուածը և պատանդը: Յիսուս Քրիստոս՝ Իր տեսլականը և մտապատկերը բերաւ երկինքէն փոխանցելու զայն ոչ թէ մարմարի կամ մետաղի վրայ, այլ՝ մարմնեղէն Ադամ-մարդու սրտին մէջ:

Միքայէլ Անճէլօ, դուրով և մուրճով գործեց մարմարի վրայ, փշրելով անպէտ մասերը մարմարին մինչեւ գտնելը երեւան բերելը իր մտապատկերն ու տեսլականին: Յիսուս Քրիստոս չգործածեց փշրող գործիքներ, այլ զոհաբերեց ողորմութիւնը, հմայագեղ հայեացքը, Իր նուիրումը, Իր անյիշաչարութիւնը ու ծառայութիւնը, Իր աղօթքը, Իր ապրումը և ի վերջոյ Իր կեանքը:

Աստուածորդի Յիսուս ջանաց ի կատար հանել, մարդկապէս

անկարելի սեպուածը: Յաղթականօրէն երբ Յարեա՛ւ գերեզմանէն, ձկնորս և ուրացող Պետրոսը, դարձուց Չինճ սիրող և Իրեն հաւատարիմ առաքեալի մը: Մարիամ Մագդաղենացին, մարմնի մղումներէն թակարդուածը, դարձուց առաջին վկան որ արժանացաւ տեսնել Յարուցեալ Քրիստոսը:

Սոփեստ և բանգէտ Թովմասը ծնկաչոք իր հաւատարմութիւնը յայտնեց զինճ փնտռող Յիսուսին, ու խոստովանեցաւ ըսելով.

«Իմ Տէրս և իմ Աստուածս»:

Ասպետօրէն Դամասկոս արջառող Փարիսեցի Սաւուղ, ցնցուած պայծառակերպ Քրիստոսի երեւումէն ու լսելով Անոր անսպասելի ինճուշ ոգեկոչումը, կրօնամոլ Սօղոս շանթահար ու տապալած, երկրպագեց հրեղէն Երեւոյթին և ամբողջական անձնուիրաբուեամբ մը կ՛ըսէ. «Ո՞վ ես, Տէ՛ր», ու կը դառնայ աշակերտ և առաքեալ: Աստուած լուծարճի չ՛ենթարկեր Իր հակառակորդը, զայն չի նուաճեր, այլ կը շահի՛ և Իրեն կը դարձնէ: Արուեստագէտ կը ճանչցուին սովորաբար որպէս բանդակագործներ, գեղանկարիչներ և երաժիշտներ:

Բոլոր վերոյիշեալները կը գործեն անկենդան առաղձի վրայ: Անոնք կրնան խմորել, գունաւորել և որմել առանց ընդդիմադրութեան: Աստուած կը գործէ ոչ թէ անկենդան նախանիւթերու վրայ միայն, այլ ստեղծուածներու կատարը ճանչցուած Ադամ-մարդոց հոգիներուն վրայ:

Որպէս բծախնդիր և խղճամիտ Յիսուս կը ջանայ Իր նմանութի՛ւնը դրօշմել մեզմէ իւրաքանչիւրին վրան: Ան չ՛ուզեր լքել մեզ անաւարտ: Աստուած կը սիրէ մարդկութիւնը և կ՛ուզէ անոր տալ նաեւ Իր նմանութիւնը և սրբադրօշմ նկարագիրը, որովհետեւ մարդուն մէջ Ան տեսած է թաքուն արժէքներ:

Երկնային Արուեստագէտը մետաղեայ գործիքներով չ՛աշխատիր մարդոց վրայ, այլ, լոյսով: Իրերն ու ճշմարտութիւնները **տեսանելի՛** դարձնելով և Իր մագնիսական հմայքով ենթական դէպի բարիին և սրբութեան առաջնորդելով: Մարդիկ՝ կարելին և հնարաւորը կը գործեն, իսկ Աստուած՝ մարդոց կողմէ անկարելի կարծուածը, "կարելի կ՛ընէ"--Ղուկ. ԺԸ.27:

«Անառակ Որդի»էն՝ խոստովանանք չի պահանջեր, Պետրոս ուխտադրուժէն՝ ներողագիր չի հրամայեր, թերահաւատ Թովմասին չի յանդիմաներ, և Չինճ խաչգամող հռոմէացի հարիւրապետին չսպառնար: Յիսուս Քրիստոս հզօր Մանկավարժն է մարդ էակի ձեւաւորման, կրթութեան և դաստիարակութեան. բովանդակ գիտութեան Ակնաղբիւրը Ի՛նճն է:

Երանելիներու մարգարէաշունչ Քարոզիչը՝ Ինճ Իր մէջ կը սեփականացնէ ճարտարապետութիւնը, քանդակագործութիւնը և դաստիարակչութիւնը: Լուսահանդերձ Վարդապետը, ոչ թէ աշխատելով, ձեւափոխելով և գունաւորելով նիւթակա՛նը, այլ աննիւթական և կամապաշտ կենդանի էակը կը փոխակերպէ: Միածանի նման Իր լուսաճաճանչ հմայքով՝ կ՛ազատագրէ մարդը անոր անձնասիրական ու ագահ մղումներէն: Մաքսատր և վաշխառու Զակէոսը՝ մարդասէր ու կարեկից անձ մը կը դարձնէ: Բարութեան Մարմնացեալ Անհատականութիւնը՝Իր ողորմագին նայուածքով, ո՛չ կը նուաճէ, ո՛չ կը հրամայէ ու ո՛չ ալ կը դատապարտէ մեղաւորը, այլ զինաթափ և անձնատուր կ՛ընէ զայն ըսելով.

«Գնայ և այսուհետեւ մեղք մի գործեր»:

Յիսուսի լուսեղէն ներկայութեան՝ մեղաւորը կը տեսնէ իր յանցանքները ու կ՛ապաշխարէ--**"ինճզինճի՛ն կու գայ"**: Մարդ արարածը իր ազատ կամքով կը նուիրուի գործակցելու տիեզերքի

Արարչին հետ, և կը դառնայ հողեղէնէ՝ հոգեղէնի և ժամանակաւորէն՝ յաւիտենականի:

Քրիստոսի վեհութիւնը կը յայտնուի այն չնորհին մէջ, որ առանց դպնալու և միջամտելու մարդ արարածին ազատ կամքը, մարդ էակը ի՛նք կը յօժարի և իր ազատ կամքով կ՛ենթարկուի Յիսուսի Լուսեղէն Ջեռերուն, որոնք ոչ թէ պիտի ջղթայեն Իրեն երկարած ձեռքերը այլ՝ պիտի փոխանցեն Թողութիւն, բոյժ և յաւիտենական կեա՛նք այն կարկառած ձեռքերուն:

Աստուած սիրած է մարդուն անսպառ սիրով մը, որովհետեւ՝ անհատնում դարեր աշխատած է անոր վրայ ու տակաւին կ՛աշխատի: Աստուած նոյնիսկ Իր Միածինը տուաւ աշխարհի համար: Ան չ՛ուզեց **անաւարտ** թողուլ Իր արուեստի պսակը: Մարդ՝ իր բոլոր թերութեամբ որքան ալ անհնազանդ գտնուի իր Արարչին ու բմահաճօրէն չ՛ենթարկուի Անոր, պիտի գայ այն օրը երբ "խոզարած" և "հեռացած" մարդը պիտի "գայ ինքզինքին", պիտի "վերադառնա՛յ Հօրը տունը": Ոչ թէ որպէս կալանաւոր մը, այլ կամաւ, ի՛ր յօժարութեամբ:

Մարդ արարածին տուն վերադարձը՝ Երկնաւոր Արուեստագէտին աշխատանքին լրումն ու պսակումը պիտի ըլլայ:

Ոտնլուան, Գեթսեմանիի աղօթքը, արեան նման կաթիլ կաթիլ կաթող քրտինքները և Գողգոթայի Խաչելութիւնը, լուսաճաճանչ և հնարագեղ Սիրոյ միջոցներն էին Յիսուսի, կատարելագործելու Իր ստեղծագործութիւնը:

Երկնաւոր Ճարտարապետը, կեանք և շունչ տալու համար Իր բարձրագոյն արարածին, յօժարեցաւ նոյնիսկ խաչուի՛լ, որ ծնընդագործէ Իր գաղափարականը: Յիսուս Քրիստոսի ամբողջական և անանձնական նուիրումը Իր գերագո՛յն արուեստին՝ մարդ արարածին, արժեց Իր կեանքը:

Հրաշագործ Աստուած՝ Իր Միածնին մահը դարձուց երկունքի ու ծննդագործեց հաւատացեալներու Միաբանութիւնը, որ Յիսուս կոչեց "Իմ Եկեղեցիս": Խաչելութիւնը դարձաւ այն կամուրջը որ առաջնորդեց կաւաշէն մարդը հոգեղէն ծնունդի և աստուածատեսութեան: Հիւսիսային Ափրիկեցի սոփեստ հռետոր երիտասարդը երբ հպումն ունեցաւ Յիսուսի հետ, ան լքեց աշխարհի փառքն ու հեշտութիւնը և դարձաւ վանական, Սբ. Օգոստինոսը:

Միլանոյի հաճոյասէր և փառամոլ կառավարիչը, որ աչք ունէր Հռոմի կայսրութեան ծիրանեգոյն պատմուճանին, երբ իմացաւ Յիսուսի կանչը, ուրացաւ աշխարհը և դարձաւ չորրորդ դարու ամենասիրուած և սրբակենցաղ Սբ. Ամպրոզիոս Եպիսկոպոսը:

Հայաշխարհի դիւանագիտական մարզին բարուղար Մեսրոպ հրամանատար՝ Յիսուս Քրիստոսի մէկ հայեացքով, դարձաւ խոնարհ վանականը և ճարտարապետը Հայ գիրին, գրականութեան և մշակոյթին: Անհամար ժամեր, մոմի լոյսին տակ թարգմանեց Աստուածաշունչ Մատեանը ու կոչուեցաւ Սբ. Մեսրոպ Մաշտոց:

Յիսուս Արուեստագէտի մեծագոյն ներգործութիւնը, մարդու կենսազգացումը և աշխարհահայեացքը փոխե՛լ է ժխտականէն դէպի դրականը:

Աշխարհ որ կը պանծացնէ իր տաղանդաւոր և ազգօգուտ արուեստագէտները, միթէ չափազանցուա՞ծ է եթէ մենք, որպէս Յիսուս Քրիստոսի հաւատացեալներ, սփանչանանք Իր ներգործած կենսափոփոխութեան, թէ՛ մեր անձերուն և թէ՛ մարդկային պատմութեան մէջ: Ուստիմիացնենք մեր հիացումի աղաղակները հայ սուրբ բանաստեղծներու և գոչենք միաբերան.

«Քեզի՝ միակ սկիզբիդ ու անսկիզբիդ
և բոլոր սկիզբներու
սկզբնաւորողիդ փառք և պատիւ յաւիտեան»:

“ԵԿԵՍՑԷ ԱՐՔԱՅՈՒԹԻՒՆ ՔՈ”

ՅՈՅՍԻ ԵՒ ՍԻՐՈՅ ՄԻ ԱՇԽԱՐՀ

Տիեզերքի բոլոր անբան և անկենդան մարմինները տէր են ձգողական ուժի ու կը ձգտին միանալ իրարու: Վանողական զօրութիւնը ոչ թէ տարբեր ուժ մըն է, այլ մարմիններու սխալ միացումէն յառաջ եկած ժխտական մօտեցումի՝ ձգողականութեան այլափոխուած յատկութիւնն է: Երկնային մարմիններու բոլոր շարժումները կը կառավարուին ձգողական զօրութեան կանոններով:

Նախապատմական և սկզբնապատմական դարեր շարունակ, ձգողական օրէնքը կառավարած է տիեզերքը և ինչ որ գոյ է:

Գիտութեան այս հասկացողութիւնը բացատրուեցաւ մարդկութեան միայն 18-րդ դարուն Այզիք Նիւթոնի մաթեմաթիկական վերլուծութեամբ:

Գիտնականներ կը ջանան ապացուցել իրերու և մարմիններու իրարու ձգտումը և անոնց արագութիւնը չօշափելի և առարկայականօրէն: Եթէ տիեզերքը իր ամբողջականութեամբ միայն նիւթ է, և զուրկ միտքէ ու խորհուրդէ, մարդ արարածը ինչպէ՞ս և ուրկէ ստացած է իր մտածումի և եզրակացնելու խորհուրդը: Միթէ նիւթի՞ կամ կաւի՞ արդիւնք է մարդկային ճարտարապետութեան, երաժշտութեան և արուեստին հմայագեղ գլուխ գործոցները: Նիւթականէն ու հողեղէնէն երբ խոյանանք դէպի մտքի և հոգիի աշխարհը, հոն կը հանդիպինք ոչ թէ Այզիք Նիւթոնի հանճարեղ և հետազօտող մտքին, այլ այդ միտքը և հոգի՛ն յօրինող Արարիչ Աստուծոյ:

Այզիք Նիւթոն ճառեց տիեզերքի ձգողական զօրութեան ազդեցութեան մասին՝ նիւթեղէնի և մարմնականի վրայ: Իսկ Նիւթօնին վարպետը՝ Արարիչ Աստուա՛ծ կը պատգամէ մտքի և հոգիի ձգողական զօրութիւնը, որ իր ներգործութիւնը կը կատարէ իւրաքանչիւր անհատի հոգւոյն մէջ: Աստուած կը խօսի լուսաւորուած ա՛յն հոգիներուն և մտքերուն, որոնք հոգիի ներշնչումով կը մօտենան և ունին սլացքը դէպի աստուածային յայտնութիւն: Հաւատարիմ ու անձնուրաց այս ուխտաւորներն ու վկաներն են, որոնք կը բացայայտեն, այնպէս ինչպէս գիտական ասպարէզի նուիրեալները, հոգեկան մարզի աստուածային սիրոյ և ողորմութեան ձգողական օրէնքները:

Առաքելական այս սուրբե՛րն են, որ կը տեսնեն «Երկինքը բացուած»: Կը տեսնեն «Աստուծոյ Արքայութիւն»ը, ու որպէս ականատես վկաները, մեզի կը փոխանցեն յոյսի, սիրոյ և յաւերժութեան երանելիութիւնը՝«Եկեսցէ Արքայութիւն Քո»ն:

Ադամ-որդին իր իմացական և հոգեկան զարթօնքէն յետոյ, կը ձգտի դէպի յոյսի, լոյսի և սիրոյ կատարը, երկնային ձգողականութեան: Հոգեկան սոյն ձգողական զօրութիւնն էր, որ Աբրահամ նահապետը Ուր՝ իր ծննդավայր քաղաքէն փոխադրեց դէպի Միջին Արեւելք ամայութեան, յոյսի և ապագայի խոստումով:

Հրեայ ժողովուրդի երանիէն ծնած տեսանողներ իրենց մարգարէաշունչ պատգամները քարոզեցին սոյն Հոգիին ձգողական զօրութենէն շարժեալ:

Մարդկային պատմութեան թատերաբեմի էջերը կ՛ապացուցնեն տիեզերական այս վեհ Հոգիի ձգողական և անկապտելի Ուժը որ ծնունդ տուաւ յոյն իմաստասէրներու, պարսիկ աստղագէտ մոգերու, հնդիկ սրբակեաց վանականներու և Հրէաստանի մար-

գարէաշունչ և աստուածախօս բարոզիչներուն:

Երբ սեւեռենք մեր աչքերը համայն մարդաշխարհ, հոն կը տեսնենք աստուածաստեղծ մարդուն թռիչքն դէպի յոյս ու սէր, որ պիտի շարունակուի ո՛չ միայն որպէս վերացական գաղափար մը, վէպ մը ու երազ մը, այլ պիտի դառնայ շօշափելի Մարդեղացեալ Յիսուս Քրիստոսի Երկրորդ Գալուստով:

Նիկիական Հանգանակի վսեմ բառերը.

«Գալոց է նովին մարմնովն և փառօք Հօր
ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ
թագաւորութեան ոչ գոյ վախճան»:

Կարդանք նաեւ մարգարէաշունչ խօսքերը աստուածառաք մարգարէին, որոնք կը գտնուին Եսայեայ գրքին ԼԵ.5-6 ԼԵ.9-10, և ԿԸ.25 համարներուն մէջ:

«Այն ատեն կոյրերուն աչքերը պիտի բացուին,
Ու խուլերուն ականջները պիտի բացուին:
Այն ատեն կաղը եղջերուի պէս պիտի ցատկէ,
Ու համրին լեզուն օրհնութիւն պիտի երգէ.
Քանզի անապատին մէջ ջուրեր
Ու անբնակ երկրի մէջ հեղեղներ պիտի փխին:
Հոն առուծ պիտի չ՛ըլլայ,
Ու անոր վրայ պատառող գազան պիտի չ՛ելլէ
Հապա փրկուածները հոն պիտի քալեն:
Ու Տիրոջը փրկուածները պիտի դառնան,
Եւ անոնց գլխուն վրայ յաւիտենական
ուրախութիւն պիտի ըլլայ.
Անոնք ցնծութիւն և ուրախութիւն պիտի ստանան,
Եւ տրտմութիւնը ու հեծութիւնը անոնցմէ պիտի
հեռանայ»:
Գայլը ու գառը մէկտեղ պիտի արածին,
Եւ առիւծը արջառի պէս յարդ պիտի ուտէ.
Ու օձին կերակուրը հող պիտի ըլլայ.

Աճաւասիկ աներկիւղ ապացոյցը մարդկային հոգիի ճգողական զօրութեան: Վերոյիշեալ մարգարէաշունչ տեսիլքը ոչ թէ դեգերած տեսանողներու ցնորամիտ երազանքն է Յորդանանու հովիտին մէջ ապրող հրեայ ժողովուրդին, այլ թռիչքն է համայն աշխարհի գիտակից ու Ճշմարտութեան հպումին մասնակից եղող ժողովուրդներուն, առանց խտրականութեան:

Կ՛ուզե՞ս, կը փափաքի՞ս դուն ալ մասնակցիլ յոյսի, լոյսի և սիրոյ սոյն աշխարհին: Անսա՛, հետեւէ՛ու հաւատա՛ հանճարեղ ու արժանահաւատ Յարուցեա՛լ Յիսուս Քրիստոսի: Վստահէ՛ ու ապաւինէ՛ Անոր խօսքերուն, որոնց մէջ պիտի գտնես զօրութիւն ու պիտի զինուիս Սուրբ Հոգիով:

«Եկեսցէ Արքայութիւն Քո»ն վիպային կամ առասպելական տեսաբանութիւն մը չէ՛, այլ իսկական ապրում մը սիրոյ, համերաշխութեան և խաղաղ ներդաշնակութեան:

Մարդկութեան սրտին և հոգիին այս սլացքը դէպի "Եկեսցէ Արքայութիւն Քո"՝ յոյսի ու սիրոյ պատրանք մը չէ՛ ու ոչ ալ կրկներեւոյթ:

Կարդանք միասին Յիսուս Քրստոսի կենսախրախոյս ու կենսանորոգ խօսքերը: Ականջ տանք նախ Պետրոսի ու իր աշակերտակիցներու հարցումին.

«Ահա՛ մենք ամբողջ ունեցածը ձգեցինք և հետեւեցանք քեզի. մե՞նք ինչ պիտի ըլլանք»:

Յիսուս պատասխանեց.

«Ճշմարիտ կ՛ըսեմ ձեզի, երկրորդ գալուստին երբ Մարդու Որդին իր փառքի աթոռին բազմի, դուք որ ինծի հետեւեցաք՝ պիտի բազմիք տասներկու գահերու վրայ, դատելու համար Իսրայէլի տասներկու ցեղերը:

Եւ ով որ ձգեց տուն, եբայրներ, քոյրեր, հայր ու մայր, կին ու որդիներ և ագարակներ՝ ինծի համար, հարիւրապատիկ պիտի ստանայ և յաւիտենական կեանքը ժառանգէ:

Բայց շատեր որոնք հիմա առաջին են՝ վերջին պիտի ըլլան, շատ մը վերջին եղողներ՝ առաջին»:

--Մատթ. ԺԹ.27-30:

Ջկնորս աշակերտներն ու Պետրոս, որոնք անգթօրէն նահատակուեցան ու չուրացան իրենց վկայութիւնն ու Տէրը, պիտի գտնեն իրենց ծարաւն ու յագեցումը միայն ա՛յն ժամանակ երբ "Եկեսցէ Արքայութիւն Քո"-ն պիտի ըլլայ ճշմարիտ ու արդար վարչաձեւը աշխարհի՝ յաղթանակովը անպարտելի և Ազատարար Յիսուս Քրստոսի:

Հաւատացեալներ և հաւատքի զինուորեալներ, հաստա՛տ կեցէք հաւատքի մէջ, որովհետեւ Ճշմարտութիւնը և Ճշմարիտը միաժամանակ իրողութիւն է, դէպք է ու եղելութիւն: Ջերմեռանդութեամբ և յոյսի լուսաւեղ վստահութեամբ թռիչք տանք մեր հոգեկան ձգողականութեան, որովհետեւ այդ զօրութեան առանցքը Յիսուս Քրիստոս Ինքն է, Իր Խօսքը և Իր յաղթական

Յարութիւնը ի մեռելոց:

"ՈՋԻՆՉ ՈՒՆԻՄՔ ԱՍՏ՝ ԲԱՅՑ ՀԻՆԳ ՆԿԱՆԱԿ և ԵՐԿՈՒՍ ՁԿՈՒՆՍ"

--Մատթ ԺԴ.17

Յիսուս Քրիստոսի աշակերտները, զբաղումով ձկնորս էին: Անոնք որսացած էին հազարաւոր ձուկեր ու ծով նետած հարիւրաւորներ: Բազմութիւն մը կերակրելու համար, երբ իրենց մատուցուեցաւ երկու ողորմելի ձուկեր և հինգ նկանակ պատանիի մը կողմէ, իրենց հայեցողութիւնը չկարողացաւ նշմարել անոր մէջի թաքուն կարելիութիւնները: Սակայն անբաւարար սեպուած այդ մի բանի ձուկերը, Արարչի կենսազգաց Ջեռերուն մէջ տարբեր հանգամանք ստացան: Ջկնորսները՝ աշակերտած ըլլալով հանդերձ Ստեղծագո՛րծ Նազովրեցի Մարգարէին, կարող չեղան ըմբռնել, ուստի ժխտական ու մարդկային պատասխան տուին իրենց Վարդապետին ըսելով.

«Ոչինչ ունիմ աստ»:

Մարդկային և աստուածային դատողութեան տարբերութիւնը կը նշմարենք Յիսուսի պերճախօս արտայայտութենէն, որ ըսաւ.

«Հո՛ս բերէք ատոնք»:

Տիեզերիին Ճարտարապետ՝ Յիսուս, որ ոչինչէն յօրինած էր այս չքնաղ տեսանելի աշխարհը, հրամայեց աշակերտներուն, որ Իրեն բերեն այդ չնչին՝ աննշան կարծուած ձուկերն ու նկանակները:

Յիսուս Քրիստոս՝ Իր հոգեկան մտածումի զօրութեամբ և Իր լուսեղէ՛ն Ձեռերուն օրհնեալ հպումով, այդ բանի մը խեղճուկ կարծուած ձուկերը և նկանակները՝ հազարապատիկ բազմացուց և կերակրեց Իրեն հետեւողներն ու Իր խօսքերը արժեւորողները:

Գալիլեացի մարգարէն, սոյն հրաշքը չըրա՛ւ Ինքզինքը փառաւորելու և ոչ ալ ժողովուրդը ձրիակերութեան վարժեցնելու համար, այլ՝ ցոյց տալու համայն մարդկութեան այն թաթուն զօրութիւնը, որ կայ նոյնիսկ պարզուկ և խոնարհ անձերու մէջ: Յիսուս բացաւ լուսամուտ մը մարդկային ներաշխարհի ժխտական հոգիին մէջ, որպէսզի մարդ կարենայ տեսնել դրակա՛նը, գործնականը և արդիւնաբերը:

Ծովուն ամեհի ալիքները սաստող Յիսուս՝ Իր Խաչելութենէն առաջ բազմացուց ձուկերը, որ անօթութիւնը ամոքէ մարդկային մարմնին: Լուսաճաճանչ Յարութենէն վերջ, Ան պիտի բազմացնէ ձկնորսները, կերակրելու համար սոված հոգիները Իր հրաշագեղ Մարմնի և Արիւնի Սուրբ Պատարագովը:

Հազարաւոր ուխտաւորներ կ՛այցելեն այսօր տեսնելու Հրէաստանի այն լեռնադաշտը ուր Յիսուս Քրիստոս բազմացուց հացերն ու ձուկերը: Հաւատացեալներ կը մոռնա՛ն, որ զիրենք յագեցնողը և մահուան անխուսափելիութենէն ազատագրողը **Կենա՛ց Հացն է:** Հօր անբննին Մնունդ՝ Յիսուս, տիեզերական Ներկայութիւնն է, և յաւիտենական կեանքի երաշխիքը, ոչ թէ միայն ապագայի մը համար, այլ նոյնիսկ ներկայ կեանքի հրաշակերտ հոգեփոխութեամբ դէպի սուրբ և պանծալի ապրումին:

Յիսուսի հետեւորդները և ուխտաւորները փնտռելու չեն Բարութիւնն ու Խաղաղութիւնը Մարմնացեալ Յիսուս Քրիստոսի, օտար և հեռաւոր երկնակամարներու տակ, այլ ճանչնալո՛ւ են Զինք իրենց "Էմմաուս" կեանքի ուղղեւորութեա՛ն ճանապարհին: Առանց ժխտական հայեացք մը ուղելու իրենց շուրջ գտնուած անձերուն, և անոնց մէջ «ոչինչ» նշմարելու, դառնալո՛ւ են հոգետես և բաժնեկցող իրենց Տիրոջ անձնամատոյց Հոգիին, որպէսզի տեսնեն թաթուն կարելիութիւնները և արժէքները թէ՛ հողաշէն մարդոց և թէ իրե՛նք իրենց մէջ:

Պերճախօս Յիսուս Քրիստոսի հրաշագործութիւնը ցոյց տալ էր յուսահատ և մռայլ մարդ արարածին այն ծածուկ և պահուած կարելիութիւնները և զօրութիւնները, որ զիրենք կը կանչեն: Յիսուսի կանչին արձագանգը, նաեւ այսօր «հնչում է իբր անլռելի զանգակատան հոգեպարար մեղեդի»ն, ըսելով.

«ԵՏԵԻԷ՛Ս ԵԿԷՔ ԵԻ ՁԵՁ ՄԱՐԴՈՑ

ՈՐՍՈՐԴ ՊԻՏԻ ԸՆԵՄ»

“ԹԵՐԱՀԱԽԱՏ,
ԻՆՉՈ՞Ւ ՏԱՐԱԿՈՒՍԵՑԱՐ”

--ՅԻՍՈՒՍ

Հարցո՞ւմ է թէ յանդիմանութիւն ուղղուած Պետրոս աշակերտին, թէ՞ կարեկցութեան ու հոգեկան տրտմութեան արտայայտութիւն մը, որ կ՛արձագանգէ ցարդ, ուղղուած բոլոր հաւատացեալներուն: Երբ ուսումնասիրենք Յիսուսի կեանք ապրումը, որ արտացոլումն է Հայր Աստուծոյ գոյութեան, հանդէպ Իր մարդ-արարածներուն, սոյն արտայայտութեան մէջ պիտի տեսնենք աւելի հոգեկա՛ն կսկիծն ու տառապանքը, քան յանդիմանութիւն: Մարզանքի ղեկավար մը երբ իր մարզիկները կը վարժեցնէ ողիմպիականի՝ մասնակից կ՛ըլլայ նաեւ անոնց, իւրաքանչիւրին, քայլերուն և նոյնիսկ անոնց շնչառութեան:

Անոնց յաջողութիւնը, նաեւ ի՛ր պատիւն ու փառքն է, և ձախորդութիւնը, ի՛ր վիշտն ու կորուստը:

Յիսուս՝ Իր խարազէն վերջ անմիջապէս ստիպեց աշակերտները որ նաւակով անցնին դիմացի ափը: Իսկ Ինք կը մագլցի լեռ աղօթելու և հաղորդուելու Իր Հօրը հետ: Յիսուսի լերան վրայ անցուցած աղօթքի և խորհրդաբանութեան ժամերը, որ մօտ ութը ժամ կը տեւեն, անցած էին շատ արագ: Իր Հօրը հետ վայելած հոգեզմայլ պահերը Զինք դարձուցած էին անխոցելի և անկապտելի զօրութիւն:

Աղօթելը՝ Յիսուսի համար, մասնակցութիւնն էր մարմնականին ու հոգեղէնին: Նոյնացում մը ստացողին և Աստուծոյ հետ՝ ու մարդկայինը աստուածայինին հետ: Աստուածային և մարդկային եզրերու փոխ յարաբերութիւնը, ժամացոյցի սլաքներով չի չափուիր, այլ կը ըմբռնէնուի: Աստուածային սուրբ առնչութիւնն ու վայելքի պահը, ժամանակը կը լռեցնէ և կ՛այգալուսէ ապրումի տարածութիւնը:

Յիսուս՝ վարձկան հովիւ մը չէ՛, այլ ճշմարիտ և Բարի Հովիւը: Յիսուս, զօրացած Հոգիին Շունչով և համակուած Իր Հօր սիրով, կ՛երթայ փնտռելու Իր աշակերտները առաւօտեան ժամը 3-ին (գիշերուան 4-րդ պահուն):

Երբ իջաւ լեռնէն դէպի ծովափ, շարունակեց նաեւ, քալել ծովուն վրայ որպէս հեղուկ ճանապարհ: Աշակերտները, որոնք մօտ տասը ժամ փոթորիկի դէմ կը պայքարէին, կորսուած էին իրենց ճամբեն:

Նազովրեցի Մարգարէին աղօթքն ու մասնակցութիւնը աստուածային ներկայութեան, Զինք դարձուցած էին լուսեղէն: Յիսուս կ՛ուղղէ Իր քայլերը ճիշդ այդ ձկնորսանաւուն: Տարաբախտ աշակերտները երբ կը տեսնեն, խոր մթութեան մէջ, դէպի իրենց մօտեցող լուսեղէն երեւոյթ մը, իրենց սարսափը կը դառնայ զարհուրանք, կարծելով թէ ուրուական մըն է ծովամոյն փոթորիկէն, որ զիրենք կը հալածէ: Յիսուս լսելով յոգնած և շուարած աշակերտներուն աղաղակը, անմիջապէս կը ձայնէ անոնց ըսելով.

«<u>Արի՛ եղէք, Ե՛ս եմ, մի՛ վախնաք</u>»:

Ի՜նչ քաջալերական և յուսադրիչ երեք խօսքեր:

Վերոյիշեալ բառերը մարտակոչ և նշանաբան խօսքեր են իւրաքանչիւր հաւատացեալի կեանքին համար: Անյապաղ, Յիսուս իրենց ըսելով, «Արի՛ եղէք, Ես՛ եմ, Մի՛ վախնաք»: Ի՜նչ հոգեկան մխիթարութիւն, և ի՜նչ մտածումի ու համոզումի դարձակէտ: Ճգնաժամ մը տագնապի և անստուգութեան, որ ծնունդ կու տայ

նոր փորձառութեան, գիտակցութեան և կենսանորոգ կեանքի։

Պետրոս՝ որ կը ճանչնայ իր Վարդապետին ձայնը, ուրախութենէն և յուզումէն արբեցած, կ՛ըսէ մօտեցող Լուսաւոր Երեւոյթին.

«Տէ՛ր եթէ դո՞ւն ես՝ հրաման տուր ինծի որ
ջուրերուն վրայէն քալելով քովդ գամ»։

Յիսուսի պատասխանը կ՛ըլլայ, «**Եկո՛ւր**»։

Պետրոս որ կը ներկայացնէ յուզական մարդկութիւնը, նաւակէն կ՛իջնէ ու ալեւէջ ջուրերուն վրայէն կը քալէ դէպի Յիսուսի լուսեղէն ձեռքերը։ Բայց երբ իր հայեացքը կը դարձնէ Յիսուսէ դէպի կատաղի ալիքները, և ինքզինքը կը գտնէ առանձինն նաւակէն հեռու և Յիսուսի ոչ շատ մօտ, կարծէս իր հաւատքի թելը կը կտրի ու միակ աղաղակը որ կը լսուի խաւարին մէջ, կ՛ըլլայ,

«Տէ՛ր, փրկէ՛ զիս»։

Յիսուս, իսկոյն, երկարելով Իր փրկարար Ձեռքը այս յանդուգն սակայն ձախողած արարքին, կ՛ազատէ Իր հաւատարիմ աշակերտը ստոյգ մահէ։ Յիսուսի «Թերահաւատ» խօսքը անկարելի է որ հասկցուի որպէս յանդիմանութիւն, այլ որպէս «ափսոսանք»։ Յիսուս որպէս հոգեւոր Մարզիչ, Իր «փոքրիկ հօտին», բաջալերած էր Պետրոսը ոտնուլ, այն հոգեղէն իրականութեան, որուն զօրութեան Ինք փորձառական ապրումը ունէր։

Յիսուս՝ Պետրոսը անհաւատ չ՛անուաներ այլ՝ թերահաւատ որ կը նշանակէ ունենալ հաւատք, բայց տկար կամ թերի։ Այսինքն թերահաս, թերակատար, ինչպէս կ՛ըսեն թերակղզի որ կը նշանակէ կապ ունենալ ցամաքամասի մը միայն նե՛ղ հողամասով։

Յիսուսի կարիքը Իր մարզիկներէն, բոլորովին ինքնակամ անձնատուութիւն է։ Հաւատք մը որ անջատուած ըլլայ մարմնական կապերէն «թեր» կապ չ՛ունենայ նիւթին, այլ միայն Աստուծոյ, այսպիսի հոգեղէն վարժութի՛ւն մըն է որ Յիսուս կը փնտռէ տեսնել Իր հաւատացեալ մարզիկ զինուորեալներուն մէջ։

Յիսուս իրաւունք ունի այսպիսի անսակարկ և աննահանջ հաւատքի, որովհետեւ Ի՛նք եղաւ առաջինը, լման նուիրումով և ինքնակամ Իր Հօր ծրագրին, երբ Գեթսեմանիի ճգնաժամին մէջ ըսաւ,

«Բայց ոչ իմ կամքս, այլ քո՛ւ կամքդ թող ըլլայ»։

Հաւատքը կը սկսի հոն՝ ուր նիւթական ապաւէնը կը վերջանայ։

Այս հոգեղէն մարզի և ապրումի փորձառութիւնով է, որ Յիսուս մարզեց ու կ՛ուզէ մարզել Իրեն ուխտաւոր և հաւատացեալ մարզիկները։ Պետրոսին ընկղմիլը ոչ նուաստութիւն մըն էր ու ոչ ալ ամօթ, այլ՝ հերոսութիւն և փորձարկութիւն։ Արդեօք ո՞վ առաջին քայլէն յաջողած է քալել կամ գործել արարք մը որ արժանանայ պատուանշանի։ Ամէն յաջողութիւն իր ետին ունի տասնեակ մը անկումներ ու վէրքերու սպիներ։ Պետրոս՝ որպէս կտրիճ ու քաջասիրտ՝ առաւ բազմատեսակ քայլեր, ինկաւ շատ անգամներ, և նոյնիսկ ուրացաւ իր Տէրը։ Սակայն ի վերջոյ եղաւ ստացողը երկնապարգեւ բանալիներուն։

Ո՛չ թերահաւատութիւնը թող մեզ վհատեցնէ ու ո՛չ ալ երբեմնի ուրացումը մեզ յուսահատեցնէ։ Քաջ գիտնանք, որ մեր վերջնակա՛ն վկայութիւնը ու հաւատարմութիւնն է, որ բարձրագոյն արժէքը ունի։ Յիսուսի հարցումը եզի և ինծի թող ըլլայ այն հարցումը որ եղաւ Պետրոսին,

«Սիմո՛ն, Յովնանի որդի, Ձիս կը սիրէ՞ս»։
Ի՞նչ պիտի ըլլայ քո՛ւ և իմ պատասխանը։

ԳԵՂԱՐՈՒԵ՞ՍՏ ԹԷ ԱՅԼԱՍԵՐՈՒՄ

Ապականել և եղծանել ճշմարիտն ու իսկականը՝ թողած են իրենց պառակտիչ դրոշմը պատմական անցեալի հազարամեակներուն: Սուտի և կեղծիքի դէմ կարենալ համերաշխ ապրելու պայքարը, մաբառում մը եղած է շարունակ: Սրբութիւնն ու պղծութիւնը գոյ էին զուգահեռաբար անցեալին, սակայն մարդիկ յարգած են անոնց զանազանութիւնները ու կարողացած են տարբերել անոնց ցցուն դիմագիծերը:

Սակայն, ներկայի՞ս...: Գոյամարտի հերոսական պայքարի մէջ կարծես նժարը կը թեքի խաբէութեան ու կեղծին ի նպաստ, բան թէ ճշմարիտին և իսկութեան: Գեղեցիկին ու ճշմարիտին շրջագիծը կարծես երկարամեայ մենամարտներու ընթացքին կորսնցուցած է իր ցայտուն դիմագիծը: Գեղեցկագիտութիւնը որ պաշտպանն էր շնորհալիին ու վայելուչին և ջատագովը գեղարուեստին, արցունքախօս և զինաթափ մեկուսացուած է մարդկային գաղափարականէն: Խաբէութիւնը, որ կը խորհրդանշէ "խարդախել և որսալ" թակարդած է մարդկային միամիտ ու թոյլ հոգիները:

Հետեւաբար մթնշաղ հասկացողութեամբ, մարդ արարածը շփոթած ու կորսնցուցած է արժէքները իսկական գեղեցկութեան ճշմարտութեան և արդարութեան: Մտքի կուրութիւնն ու տգիտութիւնը չմեղանք չեն կրնար ըլլալ ներկայ կեղծիքներու շուայտութիւններու և գարշատեսիլ չակերտուած գեղարուեստի ցուցադրման: Այցելեցէ՛ք պատկերասրահներ և դիտեցէք արուեստի արդի հաւաքածոները: Ունկնդրեցէ՛ք մերօրեայ նուագներու և երաժշտութեան մէջ գործածուած բառերը: Ոչ թէ ենթադրեալ արուեստի այս ցաւալի ստեղծագործութիւնները լոկ զուրկ են գեղեցկութենէ և շնորհալիութենէ, այլ՝ մարդկային ներհայեցողութեան մէջ, կ՛արթննեն միայն անասնականն ու տուփական զարկը: Ինչո՞ւ գեղանկարչութիւնը և բանդակագործութիւնը ստորնացնել անհեթեթ և անճոռնի նկարագրութեամբ, ու մարդկային գեղատեսիլ մարմնին տալ այլանդակ ձեւակերպութիւններ որոնք կը խորհրդանշեն տգեղն ու յոռին, անվայելն ու անշնորհը:

Ինչո՞ւ երաժշտութիւնն ու անոր վեհաշունչ բառերը նուաստացնել, ինչո՞ւ թոյլատրել որ նուագի զարկը ու բանահիւսական գոեհիկ, ստորին, անվայել բառերը հեշտամոլութեան առաջնորդեն մանկապատանեկան սերունդը: Միթէ հոգեբարբառ ու հոգեպարար բառերու պակա՞սը կայ գրականութեան ու լեզուաբանութեան անդաստանին մէջ:

Հրաշաստեղծ երկրագունտը իր միլիոնաւոր ժողովուրդներով կ՛ապրի այսօր բախտորոշ ժամանակաշրջաններու մէջ:

Հայ մտքի դարբիններն ու հոգեւոր դաստիարակները վարչական խլութիւնը թօթափելու են, որովհետեւ բարոյական ըմբռնողութեան բովանդակութիւնը փոփոխութեան և վերատեսութեան ենթարկուած՝ համապատասխանելու է հասարակութեան նիւթապաշտ, անկարգ ու խօլ վիժանիին:

Ովքե՞ր են անոնք, որոնք կրնան կոչուիլ արուեստագէտ:

Անոնք են որոնք շնորհը ունին մարգարէաշունչ հոգիի, անյայտը տեսնելու և զայն յայտնաբերելու: Արուեստագէտը կ՛ազնուացնէ մարդու ճաշակն ու զգացումները, կը ներշնչէ գեղեցիկին, շնորհալիին և ախորժելիին սէրը և զգայութիւնը:

Արուեստագէտը կարգի և կանոնի ճարտարապետն է, որ ֆիզիքական, բարոյական ու զգայնական համաչափութիւն և ներդաշնակութիւն կը ստեղծէ պատճառելով հիացմունք և սքանչացում: Հայագէտ ու լեզուաբան Ստ.Մալխասեանց՝ իր Հայերէն

Բացատրական Բառարան-ի արուեստ բառին վերջաւորութեան, սոյն բառին ժխտական կամ հականիշ իմաստը եւս կու տայ յայտնելով արուեստ բառին խաւար դիմագիծն ալ, որ է.

«խաբեբայութիւն, պատրանք և կեղծիք:
Կախարդական դիւային արուեստ»:

Մերօրեայ բազմաթիւ կարծեցեալ արուեստագէտները՝ դժբախտաբար կը պատկանին Ստ. Մալխասեանցի վերոյիշեալ դիւային արուեստագիտութեան: Իրենց այլանդակ շարժով ու անիմաստ կերպարանագիծերով: Գնորդ մը չկրնար վստահ գիտնալ թէ ի՞նչպէս պիտի կախէ այդ գունաւոր առեղծուածը, վարէ՞ն վեր, աչէ՞ն ձախ, թէ կողմնակի...: Եւ առանց ամշնալու կեզրափակեն ըսելով.

"The beauty" is in the eye of the beholder"

(Գեղեցկութիւնը դիտողի՛ն հայեցակէտին մէջն է):

Ի՜նչ մտային սնանկութիւն և անիմաստ խաբկանք: Եթէ արուեստագէտը ի՛նք անկարող է իմաստ մը տալ իր անբան ձեռնարուեստին, ի՞նչ յանդգնութեամբ ան կ՛ակնկալէ որ գնորդը ի՛նք իմաստ ու բացատրութիւն մը տայ իր անխորհուրդ կաւակոյտին:

Երկու հազարամեակներ առաջ յոյն-հռոմէական հեթանոս կրօնահաւատութեան մէջ, բարձրացաւ ձայն մը, ձայնը անոր, որ հոգեկան հպումն ունեցած էր ստեղծագործ ու վեհիմաստ հոգեմտածումներու: Աստուածադիր առաքեալ Պօղոս, դարերու պաստառին վրայ բանդակեց դիւային արուեստներու կախարդական նախապատճառը, ըսելով.

«Ըստ Սատանային որ մթնոլորտին մէջ գործող ոգեղեն ոյժերուն իշխանն է--այն ոգիին՝ որ այժմ կը ներգործէ ապստամբութեան որդիներուն մէջ, որոնց կարգին մենք ամենքս ալ ատեն մը կ՛ապրէինք մարմինին ու մտքին ցանկութիւնները»--Եփես. Բ.2-3:

«Կ՛ապրինք մարմնի ու մտքի ցանկութիւնները», որ ըսել է անբարոյ տենջանքները: Դժուար չէ նշմարել ապստամբութիւնը ճշմարտութեան ու իրաւունքի դէմ, ըմբոստութիւն՝ բարոյական աժէքներու ու առաքինի կենցաղավարութեան:

Անհնազանդութիւնը կանոնի և օրէնքի դէմ համաճարակած է երիտասարդութեան բնական մղումները:

Ներկայ ուղեցոյց արուեստագէտները փոխանակ ըլլալու ռահվիրայ, ու դաստիարակելու միամիտ ու անգէտ ժողովուրդները, որպէսզի գնահատեն գեղեցիկը, բարին, ճշմարիտը, շնորհալին ու վայելուչը, չարաշահած են արուեստը ու դարձած վաճառաշահ ու ընչաքաղց: Փոխանակ արտադրելու ա՛յն ինչ որ գեղեցիկ է ու վայելուչ, կ՛արտադրեն ա՛յն ինչ որ կը պահանջէ «ըմբոստ ոգիի» տոփանքն ու խաբեբայ իմաստութիւնը:

Նուիրական և աստուածատուր գեղարուեստը, մարդիկ դարձուցած են կաշառակերութեան ակնաղբիւրի, ուր կեղծն ու անհարազատը կը վաճառուին որպէս գեղարուեստական գլուխ գործոցներ: Մարդկայնացման սուրբ պահաջը կը ստիպէ ճշմարտութեան ականատեսները՝ վկայելու ճշմարիտը որ կը ստեղծագործէ գեղեցիկն ու հարազատը, բարոյականն ու հոգեկանը ու կը ձգտի բարիին՝ հոգեսլացումով ողջագուրելու Սուրբ Արարիչը որ իրեն պարգեւած է գիտակցութիւն, ինքնութիւն և հոգեմտածողութիւն:

Երանելի է այն անձը որ այսպիսի տաղանդները ի սպաս կը դնէ վերելքի և կառուցումի համար:

Այնուհետեւ ան կրնայ կոչուիլ
ճշմարիտ արուեստագէ՛տը:

ԱՂՕԹՔ ԱՌ ԼՍՈ՛Ղ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ո՜վ Աստուած, Դուն ես Բժիշկը աներեւոյթ
վէրքերուս:
Երեւումիդ լոյսին ճառագայթը յոյսն է
յաւիտենական կեանքիս:
Կը խոնարհիմ ու կ՛երկրպագեմ ո՜վ երկնաւոր,
Բարձրեալ և Ամենակարող համբուրելու համար
ճառագայթող սրբարար Լուսաւորութիւնդ:
Խիստ հեռու ես Դուն ո՜վ Աստուած, նոյնպէս
խիստ մօտիկ, որովհետեւ կանոնի ներքեւ
պարունակելի չես:
Ո՜վ Երկնաւոր, որ վերստեղծելով կը նորոգես
մեղաւորներու կեանքը, զի՛ս ալ նորոգէ ստեղծաբար:
Որովհետեւ հրաշքներու համատարած զօրութիւնն ես
Դուն:
Հաւատքի ու սիրո՜յ ճանաչողութեամբ հասանելի
Աստուած, շնորհէ Քու ծառայիդ հաւատքի ու սիրոյ
ճանաչողութիւնը:
Մշտնչենական և անհուն Պահապան, արթուն պահէ
զիս որ չմեղանչեմ:
Յաւիտենական Արեւալոյս Արարիչ, թող Քու
Ճառագայթէդ շո՜ղ մը ցոլայ հոգւոյս վերեւ:
Ընորհիքը, արժանիքը, կատարումը, իրագործումը
Քեզի կը պատկանին ո՜վ Ամենակալ Տէր, շնորհէ
որ անունս արձանագրուած մնայ Կենաց Գրքիդ մէջ:
Ոչ էութենէ ստեղծողիդ կ՛աղաչեմ, որ մաքուր սիրտ
մը ստեղծես ներսիդիս:
Տեսանո՜ղ սրտի գաղտնեաց, շնորհէ ինձ
սրբագործուած հասկացողութիւն, որ չդատեմ Քեզ
սիրողները, որոնք ինծի նման չեն հաւատար:
Ով Տէր մղէ զիս որ ճգտիմ յարաբերիլ Ընչաղբիւր
Կեանքին հետ՝ որ Դո՜ւն ես՝ Խորհուրդ Խորհուրդ:
Ով սիրո՜ղ Աստուած՝ ինքնաբացայայտման
յայտնաղբիւրը Դուն ես:
Կ՛աղաչեմ մի՜ դադրիր յայտնելէ Ինքզինքդ
նոյնիսկ 20-րդ դարու անպիտան ծառաներուդ:
Դուն Նախ կը ցոյց կու տաս Քու լոյսդ, ապա այդ
լոյսին ընդմէջէն Ինքզինքդ:
Մենք եւս կ՛ուզենք մասնակից Քո
ողորմութեանդ և շնորհիքդ:

Ամէն:

Նոյեմբեր 28, 1998
Թորոնթօ